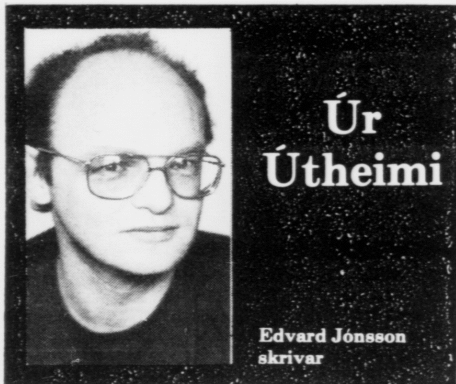

Kjarnorkuvanlukkan í Sovjet:

Tjernobyl-verkið altíð verið ótrygt

— hóast það er í millum heimsins mest framkomnu

Úr
Úttheimi

Edvard Jónsson
skrifar

Atom-reaktorarnir í tí risastóra kjarnorkuverkinum í Tjernobyl norðan fyri Kiev eru rakstrarliga í millum heimsins mest framkomnu. »Brenniveið« í teimum kann nevnilega skiftast út, meðan teir eru í gongd. Meginparturinn af öllum reaktorunum mugu nevnilega steingjast á brenniveini verður skift. Kortini eru flestir sérfróðingir í Vesturheiminum samdir um, að frá tryggileikasjónarmiði er það serliga slagið av reaktorunum, ið verður nýtt í Tjernobyl, sera trupult að fáast við. Sovjetiskir atom-alisfróðingir meta teir tvörturimóti

vera so tryggar, að það yvirhófur ekki er neyðugt að hava lufttætta avbyrging rundanum. Og það var tí, radioaktiva geislingin slapp út aftaná vanlukkuna friggjagðin. Skandinaviskir serkonir siga, að tá talan er um hetta slagið av reaktorunum, mugu nógv strangari kröf verða sett enn til tey vesturlandsku slögin.

Fýra reaktorar

Það sum hendir í einum reaktori er, at nokur atom verða sett í roring við stýrdari ketuandgerð (ketu-reaktión), og hitin, henda andgerðin gevur, verður nýttur eitt nú til at

framleiða ravnagn. Hóvuðsreglan er sostatt nokk so einföld, men stýringin av gongdini er ógvuliga flókt.

Verkið í Tjernobyl hefur fýra reaktorar upp á 1000 megawatt hvör, og tveir eru undir bygging. Tá verkið er fult útbyggt, framleiðir það næstan líka nógv ravnagn sum öll tey donsku kraftverkin til samans.

Graffit-moderatorar

Fýra av reaktorunum í Tjernobyl hava sonevndar graffit-moderatorar (moderator er tilfarið, ið bremsar neutronunum sum loysna í klovningssongdini í tí radioaktiva brenniveinum). Vanlukkan á verkinum hendi í einum av hesum reaktorunum, men það er ekki heilt greitt enn, hvat það var, ið fór fram, ella hvussu. Í einum reaktori eru 1600 tunnir stavir ella flöskur við radioaktivum brenniveini. Í millum flöskurnar liggur 25 cm avbyrgjandi graffit. Hetta liggur alt í vatni, ið verður brúkt til at køla graffit, men hefur eisini somu ávirkan sum graffit.

At bæði vatn og graffit verða nýtt sum moderatorar, er atvoldin til

trupulleikarnar hjá hesum reaktorunum. Serfróðingarnir siga, að vera ovurhonds trupult at skifta nakra av teimum 1600 flöskunum út, meðan restin koyrir, tí kølskipanin má ekki verða ørkymlað.

Lufttøtt avbyrging

Í móisetningi til Sovjet lita londini í Vesturheiminum ekki á reaktorar uttan lufttætta avbyrging. Vestanfyrir verður hetta slagið av reaktorunum einans nýtt í Bretlandi, har graffit verður nýtt sum moderator, men av tryggileikaávinum verður það kølt við gassi, ekki vatni.

Tá Tjernobyl-verkið varð byggt, vildu russar vera við, at tryggileikin hjá teimum var størri enn í Vesturheiminum, tí teir hugsaðu ekki um profitt sum Vesturheimurin. Kortini hava russar seinni byggt reaktorar við lufttættari avbyrging.

Í einum reaktori er ómetaliga stór orka, og hóast ketuandgerðin kann steðgast, er ekki møgult at »steingja fyrir varmanum«, tí restin av tí radioaktiva brenniveinum heldur fram við at klovna. Hitin kann koma upp á fleiri tusund stig. Ongin veit heldur hvussu vanlukka í einum reaktori fer at ávirka hinar reaktorar. Hinvegin er longu greitt, at her er talan um ta størstu kjarnorkuvanlukkuna í søguni.

etj.

(Heimild: Politiken)

Framhald av síðu 6

verða. Fyri tann sak skuldu kundi eitt slag av veiting verið til, júst tá hatta kemur fyrir við vantandi ráveru.

Alt tað eg havi hylling á, hvat viðvikur fiskivinnu, so er tað ein ella onnur stuðulsskipan, ið má til. Og hví so ekki eisini í hasum líðinum? Hatta er so sannliga eisini tvinnad uppí fiskivinnuna. Tí bert at leggja fiskin upp á land, tað er ekki alt. Men um enn tað er tað størsta takið. Viðgerðin á flakavirkinum er ein týðandi partur í einum heildarúrsliti. Hetta er eitt, um eg so má siga, eitt sermál, og

MINNIST
TIL

Árligu fiskivinnustevnuna í Bella Centret Keypmannahavn 17.-21. juni.

NORRØNA fer av Havnini 13. juni kl. 09.00.

Vit hava »pakkatilboð« úr kr. 3.495,- — gisting og ferð íroknað.

P/F SMYRIL LINE

tf.: 1 59 00

Nýtt í ár:

Fish farming

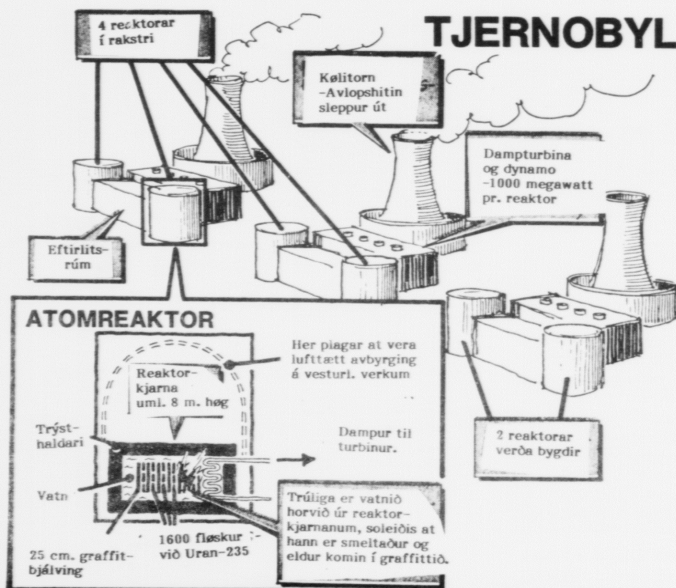
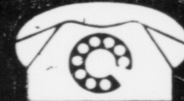

Food from the sea

Tit ringja
— vit skriva

Ringið telefon

11820

rita endan á umrøðu »Dimmunar«.

Rætt skal vera rætt. P. Ell. skal ekki standa í andgletti fyrir alt fjákrut, ið Dimma meiggjar út: Brævið er undirskrivað av F.U.T. ið hefur verið slóðbrótarin millum tónleikararnar í arbeiðinum at fáa betri sømdir« (citata endað). Hvar um eg má spyrja? Er tað til lands ella vatns, ella hvar? Tit F.U.T. áttu at vitað, at tað er so langt til jólar enn, so tit koma helst at skriva ein nýggjan ynskiseðil. Minir góðu dreingir.

Eg má blankt avsanna, at eg hvorki trúgví uppá Jólamenn, og enn minni, at oyruni kunnu detta burtur úr fastsetingini úr vangunum. Men nógv er at hoyra. Ger bara ring á halan, istaðin fyrir at stinga hann millum beinin.

Söslalúrin gongur eftir í Havn, man helst halda 1. maí. Kanska hann kemur suður í morgin við postinum.

Ikki tí, nógv er eftir at kvøða, men 11. táttur fer at liggja fyrir fyrst.

Takk fyrir upptøkuna.

Vákur 1. maí 86
Hentzar Joensen